

Här finns förslag hämtade från [mediekatalogen SLI](#) om Särskolan och om kognitiva svårigheter. Rättigheterna för våra filmer gäller pedagoger och elever i Kronobergs län. [Registrera dig](#) som medlem för att ta del av vår strömmande media – kontakta oss om du har frågor: avm@kronoberg.se. Tel: 0470- 58 30 96. Mediekatalogen SLI når du från vår hemsida: avmedia.kronoberg.se.

Till många filmer finns lärarhandledning eller arbetsmaterial, under Dokument och länkar. [Community](#) är en plattform som finns som menyval i mediekatalogen. I Communitygruppen Särskolan Kronobergs län kan du ta del av tips och utbyta erfarenheter med andra pedagoger.

Filmer om och med särskolan

[En timme om sexualkunskap i särskolan](#)

Varför är det så viktigt med sexualkunskap i särskolan? Annika Edwards samtalat med Lotta Löfgren Mårtensson, professor i sexologi, Zafire Vrba, pedagog i särskolan, Olof Risberg, psykolog och psykoterapeut, och Thérèse Juvall, skol- och utbildningsansvarig på Lafa.

[Serien I en klass för sig](#)

Vi följer Sofie, Sussanne och Daniel - tre ungdomar som går i gymnasiesärskola. De berättar om sina liv och hur det är att gå i särskola. De ger också tips på hur man kan lösa besvärliga situationer som kan uppstå när man inte alltid beter sig precis som alla andra. Hur fungerar det till exempel med relationer, förälskelse, kompisar, föräldrar och syskon? I varje program läser dessutom Ahmed Omar poesi ur sin diktbok.

[Lärlabbet: Estetik för alla](#)

Tema: Estetik och lärande. Vi besöker Sannarpsgymnasiet i Halmstad där dramapedagogen Malin Norlings elever går på särskolans individuella program. Funkisar kallar hon sina skådespelare, som alla har olika intellektuella och fysiska funktionsnedsättningar. Med dramapedagogiken som redskap undersöker de både sin egen identitet och samspelet med andra människor. Lärarpanelen följer upp med samtal i studion. Lärlabbet är för lärare, med lärare, av lärare. Tanken är att bidra till reflektion och handlingskraft hos pedagoger kring lärandeprocesser och visa att det ständigt finns möjligheter till yrkesutveckling.

[Serien Gränssprängarna](#)

Fotbollslaget Gränssprängarna i Gävle består av ungdomar med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, bland annat ADHD, DAMP, Aspergers syndrom och autism. Vi får följa spelarna på och utanför planen när de tränar inför den stora fotbollscupen Dalecarlia Cup sommaren 2011. Vi möter tränare, föräldrar och andra anhöriga, fosterfamiljer, personliga assistenter, lärare och kompisar i ungdomarnas omgivning. Vi hör och ser dessa hantera de situationer som dagligen

kan uppstå hos människor med dessa diagnoser och hör även ungdomarna själva berätta om sina handikapp, sina framgångar och motgångar. Vad kan utmärka personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och hur man kan hantera de utmaningar som dessa diagnoser ofta medför?

[Serien Byggänget](#)

Följ tio särskoleelever när de bygger om och fräschar upp sitt trista uppehållsrum! Målning, hållfasthet, återvinning, skala och elektricitet är några av de ämnen som eleverna sätter sig in i under arbetet med att skapa sina drömrums. Vi får lära känna eleverna och se vilka relationer de har till varandra. Programledare är konstnären och hantverkspedagogen Zlatire Vrba.

[Miffo](#)

Miffo startade som radioprogram, blev enormt populära och prisbelönades! Här reder man ut existentiella frågor, vardagsfunderingar, politik, känslor, relationer och mycket annat! De proffsiga programledarna är ungdomar från särskolan. Över tid har programmen utökats och nu finns Mifforadio, MiffoTV, som även finns teckenspråkstolkat och syntolkat, MiffoTV talkshow och MiffoTV möter politikerna. Till vissa av programmen finns arbetsmaterial.

Kognitiva svårigheter

Spelfilmer:

[Mästerskapet](#) (autismspektrum)

Nathan har alltid haft problem att lära känna människor, även sina närmaste. Siffror är han desto bättre på! När läraren inser det får Nathan en plats i den brittiska truppen till den internationella matematikolympiaden.

[Bram med myror i brallorna](#) (koncentrationssvårigheter, mognad)

Bram är en sexåring som inte kan sitta still! Han tycker det mesta är intressant men kan inte koncentrera sig på bara en sak. Bram har stora förväntningar på att börja skolan men blir snabbt besviken.

Faktafilmer och dokumentärer:

[Sår som inte syns](#) (dyslexi)

Dyslexi blir allt vanligare. I den här filmen berättar tre personer om sina erfarenheter, hur de har hanterat sin dyslexi och hur den påverkat deras liv.

[En film om ADHD](#)

Vi får veta vad funktionsnedsättningen ADHD innebär för personen, anhöriga och kompisar. Filmen beskriver också diagnoser, behandlingar och olika stöd som underlättar för den som har ADHD.

[Serien Funkisfamiljer](#)

Att leva med en funktionsnedsättning kan innebära att hela livet präglas av den och att varje dag blir en utmaning. Men det är inte alltid så, det kan också vara så att den knappt märks. Här delar tio familjer med minst en familjemedlem som har funktionsnedsättning med sig av sina erfarenheter.

[Orka : Felicia klarar inte skolan](#) (ADHD)

Felicia är 12 år och har jättesvårt att klara skolan. Hon är glömsk och kan inte koncentrera sig och

hennes klasskompisar tycker att hon är jobbig. Nyligen fick hon diagnosen adhd. Vilken hjälp finns att få man om man har det som Felicia?

[Orka : Alvin får utbrott](#) (autism)

Alvin har autism och har svårt för vissa saker som andra barn tycker är enkla. Vid plötsliga förändringar blir han både frustrerad och ledsen.

[Serien Liv med autism](#)

Möt barn och ungdomar med diagnos inom autismspektrumet. Deras familjer berättar om utredningar, träningsprogram, skolformer, boendeanternativ och om möten med läkare, psykologer, pedagoger och assistenter. Sorg, kamp och frustration speglas i programmen, men också hopp och förtröstan. Vi möter en rad pedagoger, assistenter och behandlare som säger sig ha gjort sitt livs yrkesval dagen de började arbeta med barn och unga med autism. Föreläsare och forskare kompletterar de personliga berättelserna med teoretiska fakta. Medverkar gör bland andra Christopher Gillberg, professor, Gunilla Gerland, författare och utbildare, Bo Hejlskov Elvén, psykolog och föreläsare och Christina Renlund, psykolog och psykoterapeut.

[Serien Dysseleksi](#) (dyslexi)

Minst sex procent av Sveriges befolkning tros ha dyslexi. Finns det några lätta vägar ur dyslexin? Går det att plugga vidare? Vi träffar studenten Peter Rosén, som trots ganska stora problem pluggar på KTH. Vi möter Jerzy Sarnecki, professor i kriminologi, som levt och vårdats med problemet i hela sitt liv, och Juha Kere, en av världens främsta genforskare, som anser att den dyslektiska gåtan kan förklara mycket av det vi kallar mänsklighet. Hur mycket ärver vi egentligen, och hur mycket är miljö? På Internet finns många mirakelmetoder som ska hjälpa mot dyslexi. Niklas Hyland testar och analyserar tillsammans med experter.

[En dag med : Malin](#) (ADHD)

Vi möter Malin, en djurälskande 12-åring som bor utanför Växjö. Hon är lite modigare och piggare än alla andra, men hennes adhd gör att hon har svårt för att koncentrera sig. I skolan är hon ganska ensam men hon har kompisar på ridskolan. Där finns Malins favorithäst Kryddan, som ingen annan vågar rida!

[Men jag kämpar](#) (ADHD)

Sonny har adhd och har haft problem med skolan under hela sin uppväxt. Efter många års kamp fick han chansen att börja ett naturbruksgymnasium för elever med särskilda behov. Det blev Sonnys räddning och vändning! Från första dagen på naturbruksgymnasiet har Sonnys liv blivit bättre och bättre.

[Med all rätt : Kajsa](#) (koncentrationssvårigheter)

Enligt barnkonventionen har varje barn rätt till utbildning, och ingen får diskrimineras. Här träffar du Kajsa som har det jobbigt i skolan. Hon har svårt för att sitta still och koncentrera sig. Hon stör de andra barnen och ofta hamnar hon i korridoren. När klassen ska åka på en äventyrshelg får Kajsa inte åka med.

[Lärlabbet : Pedagogik och särskilt stöd](#)

Tema: elevhälsa. Vi besöker Friggaskolan i Östersund där man arbetar aktivt för att förekomma diagnoser och remisser. I kommunen har den gemensamma elevhälsan sökt olika sätt att förebygga koncentrations- och beteendessvårigheter i klassrummet. Skolpsykolog Niklas Fröst berättar hur

kommunens skolpsykologer och pedagoger jobbar tillsammans. Eleverna får stöd att hitta strategier för sitt lärande. Reportaget följs upp av samtal i studion.

[Serien Åsså har jag dyslexi](#)

Att knappt kunna läsa och skriva när alla andra i klassen verkar klara det är tungt. Funderingar som är jag dum? och vad är det för fel på mig? tar hårt på självkänslan. Vi träffar åtta barn som alla har dyslexi. De berättar hur de kände innan de visste att det fanns något som hette dyslexi och om tiden efter att de fick diagnosen. Vi får också höra vilka de strategier de har för att tackla svårigheterna. Många av dem har utvecklat helt andra styrkor på grund av sin dyslexi.

[Bomber och Granater, Knivar och Gafflar](#)

En varm och livsbejakande dokumentärfilm om 22-åriga Karl Persson, en ung konstnär i Svedala som sedan han var liten levt med diagnoserna autism, tourettes, asperger och tremor. Hans stora intressen i livet är konst och musik!

[Vägen till Cannes](#)

Mattias pratar hela tiden och har svårt att sitta still. Dennis är oftast tyst och ställer höga krav på sig själv. De går i samma klass på gymnasiet, en klass där alla elever har en s.k. diagnos och på ett eller annat sätt har misslyckats med skolan. Genom BUFF får de chansen att göra film!

[UR Samtiden - Lyfta upp eller trycka ner : Lågaffektiv teori och metod, del 1](#)

Bo Hejlskov Elvén är psykolog, författare och handledare. Här talar han om hur lågaffektiv teori och metod i skola, omsorg och psykiatri hjälper oss bort från tvingande och begränsande åtgärder. I arbetet med att bemöta autistiska personer måste professionen alltid utgå från att man har ett ansvar för det som sker, och när man inte når resultat måste man som professionell undersöka om det är fel på den metod man använder, menar han.

[UR Samtiden - Lyfta upp eller trycka ner : Lågaffektiv teori och metod, del 2](#)

Lågaffektivt bemötande i kritiska eller kaotiska situationer är alltid bättre än att bemöta med fysiska interventioner eller tvångsåtgärder, menar Bo Hejlskov Elvén. Det handlar om att dämpa känslouttrycken och skapa ett lugn, både genom beteende och hur man utformar den fysiska miljön. Här går Hejlskov Elvén igenom strategier och metoder för ett lågaffektivt beteende och ger exempel på varför de är effektiva.

[Lärlabbet student : Konflikthantering](#)

Att förebygga och hantera konflikter är en av de största utmaningarna som nybliven lärare. Psykologen och föreläsaren Bo Hejlskov Elvén ger konkreta råd och verktyg för att hantera olika sorters konflikter i skolan. Vi får bland annat höra hur man kan hantera elever som utmanar ens auktoritet och hur man med metoden lågaffektivt bemötande kan hantera utbrott från utagerande elever. Vi möter även Åsa Sandström, F-6 lärare i Kungälv, som jobbar med bland annat rollspel för att lära eleverna att själva lösa konflikter.

Andra användbara filmer!

[Sömn - dygnets viktigaste aktivitet](#)

Vi sover allt mindre och ändå vill vi orka allt mer! Hur ska man hinna göra allt man vill och sova så mycket som man behöver? Går det att kombinera dagens digitala och sociala samhälle med människan som biologisk varelse?

Positivt tänkande

Vad innebär positivt tänkande och vad är det bra för? Artisten och programledaren Ison Glasgow och f.d. simmaren Josefin Lillhage delar med sig av sina erfarenheter och tips kring hur man kan tänka positivt!

Studieteknik:

Serien Plugga bättre

Serien Pluggkoden, som också finns teckenspråkstolkat

Serien Orka Plugga

Barns utveckling – de första sju åren

Hur utvecklas barnet de första sju åren i livet? I filmen beskrivs hjärnans utveckling, motorisk utveckling, socioemotionell utveckling och kognitiv utveckling. Tillsammans med experter reder vi ut begrepp och frågeställningar, t ex vilken är den bästa miljön för ett barns hjärna att utvecklas i? Hur fungerar reflexrörelser hos nyfödda och hur kan man upptäcka anknytningsproblem i förskolan? Hur bemöter man på rätt sätt barn med annorlunda temperament? Neuropsykolog Åke Pålshammar berättar om hjärnans utveckling och varför det inte är bra att ge barn färdiga lösningar.

Han, hon, hen – ett genusmedvetet synsätt

Varför finns det könsroller och varför lever de vidare? På förskolan Egalia vill man motverka stereotypa könsroller. Utgångspunkten är att män och kvinnor inte föds med olika egenskaper, utan uppfostras till kvinnor och män. Barnen ska få utveckla sin egen person, utan att begränsas av sitt kön. Bakgrunden är att den svenska regeringen 1998 inledde ett program för att uppnå bättre jämställdhet på alla sociala områden. 15 år senare är Lotta Rajalin och hennes kollegor på två förskolor pionjärer. De låter en genusmedveten pedagogik genomsyra förhållningssättet i vardagen. Det innebär att de uppmärksammar föreställningar om kön och könstillhörighet, och försöker bryta rådande könsnormer med pedagogik. Den genusmedvetenhet vi i dag har i Sverige har väckt intresse utomlands. Därför besöker ett franskt filmteam och Paris borgmästare några svenska förskolor för att lära hur vi gör.

Serien Barnkonventionen

FN:s konvention om barnets rättigheter antogs 1989. Enligt konventionen ska bli a barnets bästa komma i främsta rummet i alla åtgärder som rör barn. Serien visar hur barnkonventionen på olika sätt berör barn i världen, t ex att skolan ska vara anpassad för barn med speciella behov.

BARNKONVENTIONEN
Merlijns rätt till skolgång